

Ислом Нури

Ҳожи биродарим, Аллох таоло ҳаммамизни ўзига итоат қилиш бахтига мушарраф қилсин. Ислом умматига куфр миллатлари томонидан ошкора адоват ўқлари ёғилаётган, мусибат ва фожеалар гирдобада қолган, мусаффо осмонини қора булутлар қоплаган ушбу аянчли қунларда мусулмон ўз эътиқодига аҳамият бермоғи, эътиқодини тузатиб, қоплаб турган қора булутларни осмонидан ҳайдамоғи лозимдир. Чунки, соғ-соғ эътиқод умматга ўзлигини қайтаради ва душманлар томонидан режалаштирилган манфур ишнинг – куфр миллати ичига сингиб, йўқ бўлиб кетишнинг олдини олади. Соғлом эътиқод умматни бирлаштиради, писиб турган душманни танитиб, унинг режа-ниятларини тўғри қўра билишга муваффақ қилади. Бир сўз билан айтганда, соғлом эътиқод умматга ўзлигини қайтаради.

Эътиқоднинг «Ал-валоу вал-баро» боби умматнинг бутун борлигини сақлайдиган, уни бир тану бир жон қиладиган, куфр миллатига қўшилиб, йўқ бўлиб кетишнинг олдини оладиган муҳим боблардан биридир. «Ал-валоу вал-баро» эътиқодини душманлар мусулмонлар ҳаётидан ўчириб ташлашга уриниб, имкониятларидаги бор чора воситаларни қўлладилар. Лекин, ҳар-бир мусулмон қунига қаида ўн етти бор яҳудий ва насоро (христиан)лар йўлидан паноҳ тилаб, «Бизларни газабга дучор бўлмаган ва ҳақ йўлдан тоймаган зотларга инъом қилган йўлинг бўлмиш – тўғри йўлга йўллагайсан» (Фотиха: 6,7) деб Аллохга ёлворар экан, бу макру хийлалар асло таъсир қилмайди. Газабга дучор бўлганлар яҳудийлар ва улар қаби билиб туриб амал қилмаган қимсалардир. Ҳақ йўлдан тойганлар эса, насоролар ва улардек билимсизлик билан Аллохга ибодат қилган қондон қимсалардир. Пайгамбар саллоллоху алайҳи ва саллам: «Фотиха

Ислом Нури

сурасини ўқимаган кишининг намози намоз эмас» – деганлар.

Барча мусулмонлар ардоқлайдиган азиз куръони карим оятлари ҳар қандай кофир билан дўстлашиш у ёқда турсин, уларга ишониш, ҳатто хайрихоҳлик қилишнинг ҳам ёмон оқибатларидан огохлантириб туради. Куръони карим «тавҳидул-ибода» (ёлғиз бир тангрига сизгиниш) ва «алваллоу-валбаро» эътиқодларини атрофлича ёритиб бериши натижасида ислом уммати шаклланиб, ислом қелишидан олдин бўлиб турган барча низоларга, қелишмовчиликларга барҳам берилди, жамиятда кофирга ишониш, гап-сўзи, ваъдаси ва хабарларини тасдиқлаш қолмади.

Алваллоу валбаро ақидаси йўқ бўлар ёки сусаяр экан, одамлар душманларига оғиб қоладилар, душманлари эса уларни оғир азоблар билан қийнаб, ҳурматларини оёқ ости қиладди. Ана шундай вақтларда мусулмонларга эътиқодларини таълим бериб, душманлар билан қандай муомалада бўлишни баён қиладиган, эътиқоддан гафлатда бўлиш олиб қиладиган ёмон оқибатлардан огохлантирувчи куръон қарим оятларига қулоқ тутиб, уларни ҳаётда татбиқ этиш мусулмонлар учун нақадар муҳимдир. Қуйида куръон қарим баён этган таълимотлардан айримларини келтирамиз:

1. Куръонда кофирларнинг иши мусулмонларни қийнаб ўлдириш ёки диндан қайтариш эканлигини ўқиймиз:

(سَيُؤْتِيهِمْ مِنْهَا خُبْرًا كَثِيرًا وَيَضَعُهُمْ فِي الْأَنْجَامِ
(سَبْعًا مَرَّةً يَوْمَ تَأْتِي سُورَةُ الْاٰنْجَامِ الْاٰتِ الْاٰخِرَةُ وَالَّذِي يَدْعُو
20:١٠٠-١٠٢))

«Чунки, улар (яъни шаҳар аҳли кофирлар) сизлардан огох бўлиб

Ислом Нури

Дилларидаги адоватлари эса янада каттарокдир. Агар акл юргизсангизлар, сизлар учун оят-аломатларни аниқ-равшан килиб бердик». (Оли Имрон:118)

Бошка оятда бундай дейди:

(بَلِّغُوا الرِّسَالَاتِ الَّتِي اُنزِلَتْ اِلَيْكُمْ وَلَا تَكُونُوا مِمَّنْ يَنْسَوْنَ اَلَّذِي اُنزِلَ اِلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ سَوَاءً اَلَّذِي اُنذِرْتُمْ بِهِ وَلَا الَّذِي لَا يَنْذِرُكُمْ بِهٖ ۗ اَلَّذِي لَا يَرْجُو اَعْدَابَ رَبِّهِ ۗ) (Оли Имрон: 120:1-4)

«Агар сизларга бирон яхшилик тегса, бу уларни хафа килади. Агар сизларга бирон ёмонлик етса бундан хурсанд бўладилар. Агар сабр токат килсангиз ва Аллохдан кўрксангиз, уларнинг найранглари сизларга зарар кила олмайди. Албатта Аллох уларнинг килаётган амалларини ихоти килгувчидир» (Оли Имрон:120).

Аллох таоло улар холи колсалар, бизга карши нафрат-адovatларини ошкор килишларини билдириб, шундай дейди:

(يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا اَلَّذِيْنَ يَدْعُوْكُمْ اِلَى الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَالْعِبَادَةِ اِلٰهٍ اٰخَرَ ۗ سَوَاءٌ اَلَّذِيْنَ يَدْعُوْكُمْ اِلٰى اِلٰهٍ اٰخَرَ اَوْ اِلٰى فَاكْرٍ اَوْ اِلٰى مَذٰبٍ بَعِيْدٍ ۗ اَلَّذِيْنَ يَدْعُوْكُمْ اِلٰى اِلٰهٍ اٰخَرَ سَوَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ اَللَّعٰنَةُ ۗ اَلَّذِيْنَ يَدْعُوْكُمْ اِلٰى اِلٰهٍ اٰخَرَ سَوَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ اَللَّعٰنَةُ ۗ) (Оли Имрон: 119:1-4)

«Ўзлари холи колишганда эса сизларни каттик ёмон кўрганлари сабабли бармоқларини тишлайдилар» (Оли Имрон:119).

Маълумки, инсон газабланса бир бармогини тишлайди. Лекин улар адоват нафратлари кучлилигидан бор бармоқларини тишлайдилар.

6. Кофирлар билан дўстлашишга кариндош-уруғ ва бола-чакаларга хавф борлиги бахона бўла олмайди. Аллох таоло: «Эй мўминлар,

Ислом Нури

менинг душманам ва сизларнинг душманларингиз (бўлган мушриклар) ни дўст тутманглар! Сизлар уларга дўстлик (хақида хат-хабар) юборурсизлар...» (Мумтахана:1) дегандан сўнг шу бахонани кўрсатганларга жавоб бериб айтаяптики:

(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
مَدِیْنَةُ النَّبِیِّ مُحَمَّدٍ ﷺ
3:بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ))

«(киёмат кунда) сизларга кариндош-уругларингиз ҳам, бола-чакаларингиз ҳам харгиз фойда бермас! Киёмат кунда (Аллох) ўрталарингизни ажратиб кўюр. (нечун ўша уруг-авлодингизни химоя қилиш учун Аллохга гунохкор бўлмоқдасизлар?!). Аллох қилаётган амалларингизни кўриб тургувчидир» (Мумтахана:3).

7. Кофирлар ўзаро ихтилоф қилиб, ўрталарида урушлар бўлиб турса ҳам, ислом уммати - мусулмонларга қарши бирлашиб, ҳамкор бўладилар. Шу ҳолатда улар бир умматга айланиб, бир-бирлари билан дўстлашадилар. Мўминлар бирлашиб, бир-бирларига дўст бўлмас эканлар, катта фитна ва фасод бўлади.

(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
73:بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ))

«Кофир бўлган қимсалар бир-бирларига ҳамкордирлар. (Бас, эй мўминлар сизлар уларни ўзларингизга душман тутингиз.) Агар шундай қилмасанглар (яъни, мўминга дўст, кофирга душман бўлмасанглар), ерда фитна ва катта фасод бўлур». (Анфол:73).

Ислом Нури

8. Ҳузайфа розияллоху анху «ўзларинг билмаган холда яҳудий ёки насроний бўлиб қолишдан кўркинглар!» – деб куйидаги оятга ишора қилдилар:

(مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
51:مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ)

«Эй мўминлар, яҳудий ва насронийларни дўст тутмангиз! Уларнинг баъзилари баъзиларига дўстдирлар. Сизлардан ким уларга дўст бўлса, бас, у ўшалардандир. Албатта, Аллоҳ золим кавми хидоят қилмас» (Моида:51).

Аллоҳ таоло кофир ота, ака ё ўғилни дўст тутишдан қайтарган бўлса, бошқаларни кўяверинг! Аллоҳ таоло айтади:

(مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
23:مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ)

«Эй мўминлар, агар иймондан куфрни афзал билсалар, ота-онангиз ва ака-укаларингизни ҳам дўст тутмангиз! Сизларнинг ичингизда кимда-ким уларни дўст тутса, бас, улар золимлардир» (Тавба:23).

Бошқа бир оятда эса бундай дейди:

(مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ إِيمَانِهِ كُفْرًا عَظِيمًا يَكْفُرُ بِمَا كَفَرَ بِهِ قَبْلَ ذَلِكَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَمَنْ كَفَرُوا سَأَلْتَهُمْ لَمْ يَكْفُرُوا لَكَافِرِينَ

Ислом Нури

«Оллоҳга ва охират кунига иймон келтирадиган кавмнинг Аллоҳ ва унинг пайгамбари чизган чизикдан чиккан кимсалар билан – гарчи улар ўзларининг оталари, ёки ўгиллари, ёки ога-инилари, ёки кариндош-уруглари бўлсаларда дўстлашаётганларини топмассиз. Ана ўшаларнинг дилларига (Аллоҳ) иймонни битиб кўйгандир ва уларни ўз томонидан бўлган рух – куръон билан кувватлантиргандир...» (Мужода:22).

«Оллоҳга ва охират кунига иймон келтирадиган кавмнинг Аллоҳ ва унинг пайгамбари чизган чизикдан чиккан кимсалар билан – гарчи улар ўзларининг оталари, ёки ўгиллари, ёки ога-инилари, ёки кариндош-уруглари бўлсаларда дўстлашаётганларини топмассиз. Ана ўшаларнинг дилларига (Аллоҳ) иймонни битиб кўйгандир ва уларни ўз томонидан бўлган рух – куръон билан кувватлантиргандир...» (Мужода:22).

Азиз биродарим, куйида кофирлар билан дўстлашишнинг айрим кўринишларини айтиб ўтаман:

- Кофирларга одоб-ахлоқ, кийиниш ва шу кабиларда таклид килиш. Пайгамбар саллоллоху алайхи ва саллам айтадилар: «Ким ўзини бир кавмга ўхшатса у шу кавмдандир (яъни, мусулмонлардек юрган киши мусулмон, кофирлардек юрган киши кофир)».
- Мусулмонларга карши кофирларга ёрдам бериш. Бу иш одамларнинг муртад бўлишига – мусулмонликдан чикиб қолишига сабаб бўлади.
- Кофирларни мусулмонларнинг сирларидан хабардор бўладиган мансабларга кўйиш. Уларни сирдош, маслахатчи килиб олиш ҳам шу жумладандир.
- Кофирларнинг байрам (янги йилни нишонлаш каби) ва тўйларида иштирок этиш, шу маросимларни ўтказишга ёрдамлашиш ёки шу муносабат билан уларни табриклаш (масалан, «янги йилингиз билан!»).

Ислом Нури

-Бу икки калима кискача «яхши кўриш» ва «ёмон кўриш» маъносини берсада, бироқ бунинг замирида ниҳоятда кенг маъно ётади. Зотан, ислом ана шу асосда – мусулмонларни яхши кўриш, улар ўртасидаги ўзаро муҳаббат, кофирларни эса ёмон кўриш, уларни душман деб билиш асосида қурилган. Қуръон ва суннатга очик қалб билан муружаат қилган киши буни яхши англайди. Лекин бу ўринда шуни айтиб ўтмоқ керакки, «Кофирларни ёмон кўриш, уларни душман деб билиш» деган жумладан ҳурматли ўқувчи «Кофирларга озор берса бўлар экан, уларга яхшилик қилиб бўлмас экан» деган маънони зинҳор тушунмаслиги лозим. Балки, ислом кишиларга, агарчи кофир бўлсалар ҳам, озор бермаслик, одамларга яхшилик қилиш маданиятининг чўққиси ҳисобланади. Лекин бу ерда биз таъкидлаётган масала – кофирларни ёмон кўришдан мақсад – шундай Буюк Аллоҳ буйруқларига бўйсунмаётганликлари, юборган пайгамбарининг таълимотларига итоатсизлик қилаётганликлари учун уларга нисбатан дилда нафрат уруғларини сақламоқ, уларга ёрдам бериб, мусулмонларга зарар етказиб қўйишдан эҳтиёт бўлмоқ демақдир. Лекин шу билан бирга ислом ўз фойдасини билмаётган, Аллоҳнинг йўли ёп-ёруғ чарогон бўлиб қўриниб турсада, жаҳаннам томон кетаётган бу кофирларга раҳм қилишга, уларни тўғри йўлга чақиришга буюрган. Зеро, Аллоҳ ислом динини бутун башариятга нажот йўли қилиб юборгандир.

- Бу ҳадисни Абу Довуд 4031-ҳадис ва Аҳмад 2/50 да ривоят қилишган.

- Бу мавзуда Солех ал_Фавзоннинг «ал Валоу вал-Баро» китобига қаранг.